

Valtuustoaloite harrastevälinelainaamon perustamiseen

55/46/2018

KHALL 17.12.2018 § 188

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä on tehnyt valtuustoaloitteen 8.5.2018 harrastevälinelainaamon perustamisesta. Valtuustoaloitteen pohjalta tulee selvittää, onko tarvetta perustaa Lapinlahdelle harrastevälinelainaamo.

Sivistysosaston osastopäällikkö on tehnyt selvityksen yhteistyössä sivistystoimen, liikuntatoimen sekä urheiluseurojen kanssa.

Lapinlahden kunnassa harrastevälineitä on ollut lainattavissa sekä Lapinlahden pääkirjastolla että Varpaisjärven kirjastolla. Alla olevassa taulukosta käy ilmi Lapinlahden kirjastosta lainattujen harrastevälineiden määrä vuosilta 2015-2018

Lainattava tuote	Lainausten määrä
Frisbeegolfkiekkosetti aloittelija	49
Frisbeegolfkiekkosetti	65
Jalkapallo	13
Koripallo	11
Lentopallo	9
Mölkkyveli	7
Sulkapallosetti	4

Kirjastolla on siis lainattu eniten frisbeegolfsettejä. Lainaustoiminta oli ollut alussa vilkkaampaa, mutta lainausten määrä ovat hiipuneet merkittävästi. Suurin osa lainatuista välineistä on ollut frisbeegolfsettejä. Lainaajista suurin osa on ollut aikuisia, joten alueen lapsien tekemät lainaukset ovat olleet lukumäärältään vähäisiä.

Myös Kuopion kaupungin kirjastot tarjoavat harrastevälineitä lainaksi. Kuopiossa erilaisia lainattavia harrastevälineitä on yhteensä noin 150. Suurin osa Kuopion tarjoamista välineistä ovat aikuisten harrastamiseen tarkoitettuja välineitä. Nilsin lähikirjasto on asiakasmäärältään Lapinlahden kirjastoa pienempi, mutta merkittävästi Varpaisjärven kirjastoa suurempi. Nilsin kirjaston kokemuksen mukaan kirjastossa lainattavissa olevien välineiden kysyntä on erittäin vähäistä. Nilsin lähikirjaston suosituin väline lasten keskuudessa on ollut potkulauta. Myös jalkapalloille on ollut jonkun verran kysyntää.

Lapinlahden kirjastotoimenjohtaja Auli Pirisen mukaan lainattavien harrastevälineiden määrän kasvattaminen kirjastoissa aiheuttaisi monenlaisia haasteita. Välineiden tulisi olla riittävän pieniä, jotta niitä olisi helppo säilyttää kirjastolla ja niiden kuljettaminen kirjastosta lainattavaksi olisi helppoa. Lainattavat harrastevälineet tarvitsevat enemmän huoltoa ja puhdistamista kuin kirjaston kirjat. Harrastevälineiden hoitoon tarvittaisiin merkittävästi enemmän henkilöresurssia,

mikäli välineistön määrä kasvaisi. Nykyisiin kirjaston tiloihin ei pystytä ottamaan nykyistä enemmän lainattavia harrastevälineitä. Myös aineiston rekisteröinti aiheuttaa lisää työpanosta kirjastolle, mikäli lainattavan välineistön määrää lisätään. Kirjaston työntekijät kokevat myös, että harrastevälineiden lainaaminen ei vastaa heidän osaamistaan. Lainaajat kyselevät kirjaston virkailijoilta lainattavista välineistä eivätkä kirjastojen virkailijat välttämättä osaa vastata harrastevälineisiin liittyviin kysymyksiin.

Kirjastolle on tulossa ylipäätään lisää osaamista vaativia tehtäviä uuden kirjastolain mukaan. Uusia tehtäviä tulee olemaan muun muassa digiauttaminen sekä tapahtumien järjestäminen kirjastolla. Myös kirjastojen muuttaminen omatoimikirjastoiksi tulee lisäämään jossain määrin kirjastohenkilökunnan työmäärää, kun lainojen määrä tulee kasvamaan parantuneiden aukiolojen myötä. Tässä tilanteessa kirjastoilla ei pystytä laajentamaan harrastevälinetoimintaa nykyisestään ilman henkilöresurssin lisäämistä.

Yksi vaihtoehto harrastevälineiden lainaamiselle olisi järjestää toiminta kouluille. Tässä vaihtoehdossa törmätään samoihin ongelmiin kuin kouluilla. Lisäksi lainaustoimintaa ei voitaisi järjestää koulun loma-aikoina, jolloin lainattavien harrastevälineiden tarve voisi olla suurimmillaan. Koulujen käytössä olevien harrastevälineiden määrää on saatu kasvatettua viime vuosina Liikkuva koulu -hankkeiden ansiosta. Nämä välineet ovat kaikilla kouluilla aktiivisessa käytössä sekä oppitunneilla että liikuntatunneilla. Jotta välineet säilyvät tallessa ja toimintakunnossa, näitä välineitä ei ole lainattu eteenpäin.

Sivistysosasto pystyy tarvittaessa laajentamaan harrastevälinetoimintaa kirjastojen yhteyteen. Käytännössä toiminnan laajentaminen tarkoittaisi lisää henkilöstöresurssia laitteiden huoltoon ja puhdistukseen sekä harrastevälineiden käytön opetukseen, määrärahojen kasvattamista hankintoihin sekä tilakysymyksen ratkaisemista molemmilla kirjastoilla. Harrastevälinelainaamon toiminta toisi merkittävästi uusia kuluja sivistysosastolle ja se ei tue kuntastrategian tavoitteiden toteutumista.

Harrastevälinelainaamon tarpeellisuudesta realistisen kuvan antavat Nilsiä ja Lapinlahden kirjastojen harrastevälinelainaamojen vähäiset ja alun jälkeen entisestään hiipuneet lainauksien määrät.

Valmistelija: sivistysosaston osastopäällikkö Rainer Leskinen, 040 488 3211, rainer.leskinen@lapinlahti.fi

Kunnanjohtajan ehdotus

Kunnanhallitus merkitsee selvityksen tietoonsa saatetuksi ja toteaa, että selvityksen perusteella ei ole tarkoituksen mukaista laajentaa harrastevälineiden vuokrausta ja aloite on käsitelty loppuun.

Päätös